

LB-2015-85818

Instans	Borgarting lagmannsrett - Dom
Dato	2016-07-07
Publisert	LB-2015-85818
Stikkord	Strafferett. Voldtekt. Straffeloven (1902) § 192 første ledd bokstav b. Hemsedal-saken.
Sammendrag	Tre menn var i tingretten dømt for i fellesskap å ha voldtatt en kvinne som var ute av stand til å motsette seg voldtekten. I lagmannsretten ble mennene først frifunnet av lagretten, men fagdommerne satte kjennelsen til side. Da lagmannsretten behandlet saken som meddommsrett ble de tiltalte frifunnet, men dømt til å betale oppreisning. Et flertall på fire dommere kom til at de tiltalte var skyldige og at de skulle betale oppreisning, mens et mindretall på tre kom til at det ikke var bevist at de tiltalte forsto at fornærmede var ute av stand til å motsette seg handlingene. Mindretallets syn ble lagt til grunn for skyldspørsmålet i straffesaken, mens flertallets syn ble lagt til grunn for oppreisningskravet. Henvisninger: Straffeloven (1902) §192
Saksgang	Hallingdal tingrett THALL-2014-194988 - Borgarting lagmannsrett LB-2015-85818 (15-085818AST-BORG/01).
Parter	A (advokat Elisabeth Myhre), B (advokat Håkon Engebakken Duesund) og C (advokat Arne Seland) mot Oslo Statsadvokatembeter (Aktor Jan Eivind Norheim).
Forfatter	Lagdommer Dag A. Minsaas, lagdommer Irene Sogn og ekstraordinær lagdommer Hans O. Kveli. Meddommere: Helsesekretær Gry Jeanette Christiansen, uføretrygdet Rune Eriksen, pensjonist Terje Bjerke og administrasjonskonsulent Liv Tveit Skaanes.
Sist oppdatert	2016-08-10
Henvisninger i teksten	Straffeloven (1902) §35, §45, §52, §60, §62, §63, §162, §206 Skadeserstatningsloven (1969) §3-3, §3-5, §5-3 Straffeprosessloven (1981) §35, §43, §352, §376a, §436 Legemiddeloven (1992) §24, §31 Straffeloven (2005) §3, §291

A er født 0.0.1982. Han bor i Oslo, er forlovet og har en datter. Han arbeider som [yrke].

C er født 0.0.1986. Han bor i Oslo, er ugift og arbeider som [yrke].

B er født 0.0.1982. Han bor i Oslo, er samboer og har en sønn. Han arbeider som [yrke].

Oslo statsadvokatembeter har ved tiltalebeslutning av 2. desember 2014 satt A, C og B, under tiltale for overtredelse av:

I Straffeloven § 192 første ledd bokstav b og annet ledd bokstav a

For å ha hatt seksuell omgang med noen som var bevisstløs eller av andre grunner var ute av stand til å motsette seg handlingen, og den seksuelle omgangen var samleie

Grunnlag:

Gjelder nr. 1. A.

Natt til søndag 23. mars 2014, på en hytte i [sted] i Hemsedal, førte han penis inn i skjeden til D, født 0.0.1995, til tross for at hun som følge av ruspåvirkning var ute av stand til å motsette seg dette.

II Straffeloven § 192 første ledd bokstav b jf. annet ledd bokstav a og tredje ledd bokstav a, jf. § 206

For å ha hatt seksuell omgang med noen som var bevisstløs eller av andre grunner var ute av stand til å motsette seg handlingen, og den seksuelle omgangen var samleie eller omgang likestilt med samleie, og ble begått av flere i fellesskap

Grunnlag:**Gjelder alle**

Natt til søndag 23. mars 2014, i en campingvogn på X camping i Hemsedal, førte de etter tur penis inn i skjeden og/eller munnen til D, født 0.0.1995, til tross for at hun som følge av ruspåvirkning var ute av stand til å motsette seg dette.

III Straffeloven § 162 første ledd

For ulovlig å ha ervervet, oppbevart eller overdratt narkotika

Grunnlag:**a) Gjelder nr. 1 A.**

Torsdag 20. mars 2014, i Oslo kjøpte han ca. 4,5 gram hasj av en for politiet ukjent person.

b) Gjelder nr. 3 B

Søndag 23. mars 2014, på X camping i Hemsedal og [Adresse1] i Oslo, oppbevarte han 0,05 gram MDMA, 62,93 gram marihuana og 1 sopp inneholdende de narkotiske virkestoffene psilocybin, psilocin og THC.

c) Gjelder nr. 3 B

Natt til søndag 23. mars 2014 gav han D MDMA og to vivaltabletter inneholdende det narkotiske virkestoffet diazepam.

IV Legemiddeloven § 31 annet ledd jf. § 24 første ledd

For uten lovlig atkomst å ha brukt narkotika

Grunnlag:**a) Gjelder nr. 3 B**

I perioden fra lørdag 22. mars 2014 til og med søndag 23. mars 2014, i Hemsedal, brukte han MDMA og hasj.

b) Gjelder nr. 2 C .

I perioden fra lørdag 22. mars 2014 til og med søndag 23. mars 2014, i Hemsedal, brukte han MDMA og hasj.

c) Gjelder nr. 1 A.

I perioden fra lørdag 22. mars 2014 til og med søndag 23. mars 2014, i Hemsedal, brukte han MDMA og hasj.

Hallingdal tingrett avsa 23. mars 2015 dom med slik domsslutning:

1. A, født 0.0.1982, dømmes for overtredelse av straffeloven § 192 første ledd bokstav b; overtredelse av § 192 første ledd bokstav b, jfr. andre ledd bokstav a og tredje ledd bokstav a jfr. § 206; overtredelse av straffeloven § 162 første ledd; og overtredelse av legemiddeloven § 31 jfr. § 24 første ledd, til fengsel i seks år og seks måneder, jf. straffeloven § 62 og § 63 annet ledd. Varetekt kommer til fradrag med fem dager.
2. C, født 0.0.1986 dømmes for overtredelse av straffeloven § 192 første ledd bokstav b, jfr. andre ledd bokstav a og tredje ledd bokstav a jfr. § 206; og overtredelse av legemiddeloven § 31 andre ledd, jfr. § 24 første ledd, jfr. straffeloven § 63 andre ledd, til fengsel i seks år. Varetekt kommer til fradrag med fem dager.
3. B, født 0.0.1982, dømmes for overtredelse av straffeloven § 192 første ledd bokstav b, jfr. andre ledd bokstav a og tredje ledd bokstav a, jfr. § 206; to overtredelser av straffeloven § 162, første ledd og overtredelse av legemiddeloven § 31 andre ledd, jfr. § 24 første ledd, jfr. straffeloven § 63 andre ledd til fengsel i seks år og seks måneder. Varetekt kommer til fradrag

med fem dager.

4. B dømmes til å tåle inndragning av en I-Phone 4.
5. A, C og B dømmes, en for alle og alle for en, til å betale kr 300.000,- i oppreisning til D. Oppfyllelsesfristen er 14 dager fra forkynningen av dommen.
6. Sakskostnader idømmes ikke.

A, C og B har anket dommen til Borgarting lagmannsrett. Anken fra A gjelder bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltalens post I og II, subsidiært straffutmålingen. Anken gjelder også det sivile kravet. Anken fra C gjelder bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltalens post II, straffutmålingen og det sivile kravet. Anken fra B gjelder bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltalens post II, inndragningen og det sivile kravet, subsidiært straffutmålingen. Ankene er henvist til ankeforhandling.

Ankeforhandling ble første gang holdt 26. januar til 1. februar 2016. Lagmannsretten var satt med lagrette. Lagretten svarte nei på de spørsmål som ble stilt. Lagmannsretten, fagdommerne, besluttet enstemmig å sette til side lagrettens kjennelse slik at saken skal behandles på ny for andre dommere, jf. straffeprosessloven § 376 a.

Ny ankeforhandling ble holdt 27. juni til 1. juli 2016 i Borgarting lagmannsretts hus. Lagmannsretten var satt som meddomsrett, jf. straffeprosessloven § 352 annet ledd nr. 3. A, C, B og 19 vitner, herunder et sakkyndig vitne, har gitt forklaring. Øvrig bevisførsel framgår av rettsboka.

Aktor la ned slik påstand:

1. A, født 0.0.1982, dømmes for overtredelse av straffeloven 1902 § 192 første ledd bokstav b, straffeloven 1902 § 192 første ledd bokstav b, jf. annet ledd bokstav a, jf. tredje ledd bokstav a, jf. § 206, straffeloven 1902 § 162 første ledd, legemiddeloven § 31 jf. § 24 første ledd til fengsel i 6 - seks - år og 6 - seks - måneder, jf. straffeloven 1902 § 62 og § 63 annet ledd.
2. C, født 0.0.1986, dømmes for overtredelse av straffeloven 1902 § 192 første ledd bokstav b, jf. annet ledd bokstav a, jf. tredje ledd bokstav a, jf. § 206, legemiddeloven § 31 jf. § 24 første ledd til fengsel i 6 - seks - år, jf. straffeloven 1902 § 63 annet ledd.
3. B, født 0.0.1982, dømmes for overtredelse av straffeloven 1902 § 192 første ledd bokstav b, jf. annet ledd bokstav a, jf. tredje ledd bokstav a, jf. § 206, straffeloven 1902 § 162 første ledd og legemiddeloven § 31 jf. § 24 første ledd til fengsel i 6 - seks - år og 6 - seks - måneder, jf. straffeloven 1902 § 62 og § 63 annet ledd.
4. Straffen omfatter for samtlige de forhold som er rettskraftig avgjort ved Hallingdal tingretts dom 23.03.2015.
5. For hver av de tiltalte kommer utholdt varetekt til fradrag med 5 - fem - dager.
6. B dømmes til å tåle inndragning av en I-Phone 4.
7. Sakskomkostninger idømmes ikke.

Bistandsadvokaten nedla slik påstand:

A, C og B dømmes en for alle og alle for en, til å betale kr 400.000 til D. I tillegg kommer lovens rente fra forfall til betaling skjer.

Advokat Myhre la på vegne av A ned slik påstand:

A frifinnes for tiltalepost I og II og erstatningskravet, og for øvrig behandles på mildeste måte.

Advokat Duesund la på vegne av B ned slik påstand:

B frifinnes for tiltalepost II og erstatningskravet, og for øvrig behandles på mildeste måte.

Advokat Seland la på vegne av C ned slik påstand:

C frifinnes for tiltalepost II og erstatningskravet, og for øvrig behandles på mildeste måte.

[Lagmannsrettens bemerkninger]

Lagmannsretten har enstemmig kommet til at A skal frifinnes for post I i tiltalebeslutningen.

Når det gjelder tiltalebeslutningen post II, har lagmannsretten delt seg i et flertall og et mindretall. *Flertallet, lagdommerne Minsaas og Sogn, ekstraordinær lagdommer Kveli og meddommer Bjerke*, har kommet til at de tiltalte skal domfelles for post II. *Mindretallet, meddommerne Christiansen, Eriksen og Skaanes*, har kommet til at de tiltalte skal frifinnes. I tråd med mindretallets syn blir de tiltalte frifunnet for post II i tiltalebeslutningen, jf. straffeprosessloven § 35 første ledd.

Lagmannsretten har lagt til grunn straffeloven av 1902 siden de bestemmelsene som er relevante i saken er videreført i straffeloven av 2005. For de tiltalte ville derfor anvendelsen av straffeloven av 2005 ikke ført til noe gunstigere resultat, jf. straffeloven av 2005 § 3.

En samlet lagmannsrett legger til grunn som uomtvistet at de tiltalte og fornærmede befant seg i Hemsedal helgen 21. til 23. mars 2014.

A, B og C er kamerater. På tiden for hendelsene denne saken gjelder, bodde C i Hemsedal, mens A og B bodde i Oslo. Helgen 21. til 23. mars 2014 dro A og B til Hemsedal for å stå på snowboard. De bodde i en campingvogn tilhørende onkelen til B. C møtte dem da de kom til Hemsedal og de tre var sammen mesteparten av helgen.

Fornærmede i saken, D, er født 0.0.1995 og bor i Y. Den aktuelle helgen var hun på tur til Hemsedal sammen med moren, søsteren og hennes venninne.

De tiltalte og fornærmede møtte hverandre første gang natt til søndag 23. mars 2014.

Forut for dette har de tiltalte forklart at de var i alpinbakken på fredagskvelden. A har forklart at han inntok en del alkohol den kvelden og at han fortsatt var full da han våknet ved 13-tida på lørdagen. Han har videre forklart at han begynte å drikke alkohol da han sto opp og at han etter hvert ble ganske full.

Det er på det rene at A, B og C senere på lørdagen var på vorspiel hos noen bekjente i en hytte kalt «Z». Deretter dro de på utestedet «Bart». Etter at de hadde vært på «Bart» og skulle tilbake til «Z» for nachspiel, møttes A og D.

Forut for dette var D sammen med moren, søsteren og hennes venninne på besøk hos Ds tante og kusine. D har forklart at hun der drakk tre glass vin, en øl og en drink med rom og cola. Ved 2200/2230-tida dro hun og kusina ned til sentrum. D tok med seg en øl på veien. Etter at hun hadde tatt farvel med kusina som skulle på jobb, kom hun i prat med flere forskjellige personer, blant annet E. Hun avtalte med han at de skulle møtes når han skulle hjem slik at de kunne ta taxi sammen.

Rundt kl. 0030 møtte hun A på en bensinstasjon. Hun oppfattet A som ganske beruset. Etter hvert kom også B og en tredje person som hun ikke kjenner navnet på. D kom i prat med mennene og de spurte om hun ville være med på nachspiel.

D, A, B og C dro deretter sammen med flere andre personer i en taxi til «Z». D satt på fanget til A. D har forklart at A begynte å ta på låret hennes og at hun da flyttet seg til fanget til B. A kunne under ankeforhandlingen ikke huske at D satt på fanget hans i taxien, men har forklart i politiavhør at en jente satt på fanget hans.

D og C hilste på hverandre første gang da de gikk ut av taxien etter at de hadde kommet fram til «Z».

I «Z» drakk D først en slurk vodka og deretter fikk hun en drink. Hun og B er uenige om det var han eller noen andre som lagde drinken til henne. D har forklart at B gikk ut på kjøkkenet, og at hun ikke så at han helte rom i glasset. Deretter kom han ut til henne og helte cola i glasset. Hun drakk litt av drinken.

B har forklart at det var noen andre som lagde drinken med rom og cola til D. D var til stede da de kom med en uåpnet flaske med rom som de brukte til drinken. B var på det tidspunktet i stua.

D, A og B var ved en anledning ute på verandaen og røyka hasj. D har forklart at A da befølte henne, blant annet på rumpa, og at hun flyttet seg vekk fra han. A kan ikke huske at han skal ha gjort dette.

På et senere tidspunkt gikk D, A og B ned i kjelleren i hytta. De har hatt litt ulike forklaringer på hva som nærmere skjedde, men det er på det rene at alle tre inntok det narkotiske stoffet MDMA.

D har forklart at B spurte henne om hun ville bli med ned i kjelleren for å ta dop. Hun har forklart at B tok fram en pose med tre kapsler med pulver inni og at han la en av kapslene i hånda hennes. Deretter ga han en til A og de tre inntok hver sin kapsel. A ga henne et glass vann for å innta kapselen med. D spurte hva slags stoff det var og B svarte at det var MDMA. Hun visste ikke hva slags stoff det var, men B sa at det var helt fantastisk, at det ville gjøre henne gladere og at hun måtte prøve det. De spurte henne flere ganger om hun hadde tatt stoffet før, noe hun svarte at hun ikke hadde.

D har videre forklart at etter at hun hadde inntatt kapselen, kom en annen nachspieldeltaker som spurte om hun hadde tatt «0,5». I politiavhør 24. mars 2014 forklarte D at B da svarte at det ikke var «0,5».

D har forklart at hun så på mobiltelefonen sin rett etter at hun hadde inntatt kapselen med MDMA og at klokka da var 01.30. Lagmannsretten legger til grunn at hun inntok stoffet rett forut for dette. D har videre forklart at hun spurte de andre hvor lang tid det ville ta før stoffet begynte å virke, og hun oppfattet at de da smilte lurt til hverandre. Hun ble redd og ville stikke fingeren i halsen, men fikk ikke anledning siden de andre oppholdt henne med prat. De gikk opp i andre etasje i hytta og B ga henne drinken hennes og ba henne om å drikke den opp.

Om turen ned i kjelleren hvor det ble inntatt MDMA har B forklart at han sa til A og D at han skulle ned å ta dop. A og D ble da med ned. B hadde hatt med seg seks enheter med MDMA til Hemsedal, og at han hadde tre eller fire kapsler igjen da de gikk ned i kjelleren. Han mente at de hadde tatt de øvrige tre kapslene tidligere på kvelden. Av de seks enhetene inneholdt en eller to enheter 50 mg, mens de fire andre inneholdt 100 eller 125 mg. Han er usikker på hvilken mengde de tre enhetene han hadde igjen på nachspielet inneholdt.

B har videre forklart at han holdt fram hånda med kapslene og at A og D tok hver sin kapsel. B spurte også en av de andre festdeltakerne, F, om han ville ha, men han takket nei.

Lagmannsretten oppfatter at det B og D har forklart omkring inntaket av MDMA i hovedtrekk samsvarer når det gjelder det faktiske hendelsesforløpet. B benekter imidlertid at han har gitt D mer enn en kapsel som inneholdt maksimalt 125 mg MDMA. Dersom hun har fått i seg mer MDMA enn dette, må hun ha fått det fra andre. B bestrider videre at han skal ha gitt D kokain. Lagmannsretten finner det ikke nødvendig for skyldspørsmålet eller for vurderingen av oppreisningskravet å ta stilling til hvorvidt D har fått narkotika fra andre. Det er ikke et vilkår verken for straffansvar eller for oppreisning at det er de tiltalte som har forårsaket fornærmedes tilstand.

D har forklart at hun 20 til 30 minutter etter inntaket av MDMA ble veldig kvalm. Deretter begynte det å prikke i armer, ben og lepper. Hun fikk en nummen følelse og begynte å se dobbelt. Hun opplevde at menneskene rundt henne snakket veldig fort og at lys fløy rundt i rommet. Hun satt i en stol og opplevde å se seg selv utenfra. Hun så seg selv danse og drikke, men vet ikke om hun faktiske gjorde det.

D har videre forklart at hun sendte en melding til E, som hun hadde avtalt at hun skulle reise sammen med hjem. Av utskrift fra Ds telefon går det fram at hun kl. 0156 sendte melding til E hvor hun spurte: «*Kor dikka bur*».

D har forklart at hun opplevde ekstrem hjertebank. Hun forsto ikke hva som skjedde og ble veldig redd. Hun forsøkte å sende en melding til moren sin, men opplevde at telefonen «fløy ut av hendene». Etter en stund kom B bort til henne og sa at de skulle dra. Hun reiste seg opp og opplevde at gulvet gynget. Da hun gikk ned trappa falt hun, og etter det ble alt «svart». Fram til hun kom til seg selv igjen ved femtida om morgenen husker hun bare små glimt.

Det første glimt hun husker er at hun våknet opp i en seng. Buksa og trusa hennes er dratt ned. Hun kjente at en penis eller fingre var inni skjeden hennes. Hun snudde seg rundt og så at det var A som lå bak henne. Til politiet har D forklart at hun så mennesker rundt seg i forskjellige farger, hvite, røde, blå og så videre. Under ankeforhandlingen forklarte hun at hun ikke vet om det sto mennesker rundt henne, men hun antar at det var dopet som førte til at hun så fargene. D mener at dette skjedde i «Z».

A, B, C og D forlot «Z» sammen. De tok en taxi fra «Z» til campingvogna.

D har forklart at hun har et glimt av at hun ble båret ut i en bil, at hun hadde ansiktet ned og at hun så snø. Deretter ble hun båret på nytt etter at taxien hadde stoppet.

A har forklart at han løftet D inn i taxien. Han husker ikke at han har båret henne over skulderen. D satt på fanget hans under taxituren. Han husker ikke at han bar D ut av taxien, men utelukker ikke at han kan ha gjort det.

Taxisjåføren G, som kjørte A, B, C og D fra «Z» til campingvogna, har forklart at en av mennene bar en jente over skulderen som man bærer en potetsekk. Det er framlagt bilder av en rekonstruksjon som politiet foretok med G dagen etter hendelsen. Bildet viser at fornærmede skal ha blitt båret over skulderen med ansiktet ned, noe som samsvarer med Ds forklaring.

Basert på utskrift av politiets gjennomgang av de tiltaltes telefoner samt forklaringene til G og C legger lagmannsretten til grunn at taxituren fant sted kort tid etter kl. 0234. I følge G tok turen fra «Z» til campingvogna fem til sju minutter. Lagmannsretten legger derfor til grunn at A, B, C og D var i campinghytta fra rundt kl. 0245.

Det er ikke omstridt at A, B og C hadde seksuell omgang med D i campingvogna. Alle tre har hatt vaginalt samleie med henne og hun har utført oralsex på B.

Det er lagt fram tre bilder tatt med B sin mobiltelefon. Bildene er tatt i tidsrommet kl. 0346 til kl. 0349. Det første bildet viser at D har en penis i munnen. Hun har øyene åpne. Det neste bildet viser at D ligger i en seng sammen med B og en mann til. De er alle tre uten klær. D har øynene lukket. Det tredje bildet viser nesten det samme som det andre bildet, men på dette bildet har D hånden foran ansiktet.

D har forklart at hun har et glimt av at hun lå i en seng mellom A og B. De var nakne og hun var naken nedentil. Det neste hun husker er at de byttet på å ha sex med henne mens den andre så på. Begge hadde vaginalt samleie med henne. Hun ble befølt på hele kroppen, også på kjønnsorganet. Hun har forklart at de ba henne om å utføre oralsex på dem. Hun tror hun utførte oralsex på B, men husker ikke om hun også utførte det på A. Hun tror at A var der mens hun utførte oralsex på B. Hun var redd og turte ikke å gjøre noe annet enn det de ba henne om. Til politiet har hun forklart at hun ikke ble holdt fysisk.

D har videre forklart at hun i ettetid fikk et «flashback» hvor hun husket at en mann med en tatovering gjennomførte vaginalt samleie med henne mens de andre lå i senga. Dette viste seg å være C. Senere ønsket B å ha henne for seg selv og de andre satt da lenger inn i campingvogna mens B og D hadde sex.

D har forklart at hun ikke på noe tidspunkt ønsket å ha seksuell omgang med noen av de tiltalte. Hun følte seg lammet og ute av stand til å gjøre motstand. Basert på de glimtene hun har av hva som skjedde føler hun ikke at hun opptrådte aktivt. I politiavhør har D forklart at hun sa nei, men det kunne hun ikke huske under ankeforhandlingen. Hun husker ikke at det ble tatt bilder.

A har forklart at han heller ikke har så mange minner fra det som foregikk i campingvogna. Han vet at han har vært i en seng med B og D og at de alle var nakne. Han er ganske sikker på at B hadde sex med D, men han så det ikke. A husker at han koste med D, men husker ikke å hatt sex med henne. Basert på B sin forklaring, tror A at han har hatt sex med D. A har videre forklart at D ba dem om å hente C fordi hun ville ha sex med han også. A tror at B hentet C. A gikk foran i campingvogna og satte seg mens C og D hadde sex. Deretter ville D være alene med B. C kom da og satte seg sammen med A og de ble sittende der å prate. A tror ikke han var i senga sammen med C.

A kan ikke huske at D skal ha sagt nei til å ha sex med dem. Han har forklart at hun virket helt normal og de hadde normale samtaler. Han oppfattet henne som en oppegående person som visste hva hun hadde lyst til. Hun virket mer «på» enn sløv. Hun sa etterhvert at det var nok sex og da respekterte de det.

B har forklart at han, A og D satte seg på senga da de kom inn i campingvogna. D tok initiativet til kosing. Deretter ble de nakne og hadde sex. Både B og A hadde vaginal sex med D. B hadde også oralsex med henne, men er usikker på om A hadde det. Til politiet har B forklart at D utførte oralsex på begge to.

B mener at det kan stemme at de byttet på å ha sex med D. Det var D som tok initiativet til sex og hun deltok aktivt. Han tror at hun spurte dem om de kunne ta av henne buksa eller skjorta.

Etter en stund spurte D hvorfor ikke C var med og hun ba B om å hente C. B hentet C, som deretter hadde sex med D. D satt oppå C. C lukket øynene og D ba han flere ganger om å se på henne. B lå en liten stund ved siden av dem og snakket med C. Deretter gikk B og satte seg sammen med A foran i campingvogna og de to røyka litt hasj. Etter en stund gikk A og B tilbake til senga og D sa at hun ville være alene med B. B og D hadde sex igjen og D sa til B at han ikke trengte å være redd for å komme inni henne fordi hun brukte p-piller. Han tror at han hadde utløsning i hennes vagina. Etter en stund kom C inn, henta dyna si og gikk og la seg i spikerteltet. Deretter kom A inn og satte seg på senga. D sa at nå var de ferdige, og etter det hadde de ikke mer sex. De tre oppholdt seg i senga en lang stund mens de pratet og spilte musikk. B og A tok litt MDMA som lå igjen fra kvelden før.

Under ankeforhandlingen forklarte B at han ikke husker hvor lenge de hadde sex, men han tror at det kan ha vært om lag en time totalt. Deretter lå de på senga og snakket sammen. I politiavhør har B forklart at de hadde sex lenge.

B har forklart at han ikke merket på D at hun hadde tatt narkotika. Hun var den aktive parten. Det var hun som sa hva hun ville, hun som byttet stilling og hun som ga dem beskjed om hva de skulle gjøre. Hun sa også flere ganger at hun brukte p-piller. Det var hun som sa at han kunne ta bilde av henne.

C har i hovedsak forklart seg i samsvar med B sin forklaring. Han har forklart at han ble ropt på eller hentet, og det var D som ville at han skulle komme inn i campingvogna. Hun var naken og sto på knærne i senga. Hun sa til C at nå skulle de ha sex. Han kledde av seg og la seg på senga. D satt oppå han og de hadde vaginalt samleie. B lå ved siden av og C og B pratet sammen. D tok tak i skulderen hans og sa at han skulle se henne inn i øynene. Etter hvert byttet de stilling og han sto bak henne. C anslo at det kan ha vart i 20 til 30 minutter. Han klarte ikke å fullføre samleiet fordi han var for full. Han er usikker på hvor A befant seg, men tror at han satt i sofagruppera i campingvogna. Etter at C hadde hatt sex med D gikk han og satte seg sammen med A. B og D hadde da sex.

C har forklart at han ikke oppfattet D som overstadig beruset. Hun snakket klart og hun virket ikke sløv.

D har forklart at hun kom til seg selv igjen rundt kl. 0500 på morgenen. Hun fikk sjokk og ble veldig redd. A sa «*nå begynner hun å komme til seg selv*» og B sa «*finn fram mer dop*». B og A inntok noe stoff som de sniffet med et sugerør. Hun forsøkte å opptre normalt og holde i gang en samtale for ikke å vise at hun var redd. De sa at de hadde lyst til å møte henne igjen og B sendte henne en spilleliste fra mobiltelefonen sin.

D har videre forklart at hun gikk på toalettet og sendte meldinger til moren sin. Utskrift av meldingene viser at disse meldingene gikk mellom D og moren hennes fra kl. 0535 til kl. 0553:

D: «*Mamma*»

D: «*Ikkje ring*»

D: «*Send meld okei*»

Mor: «*Henn e du?*»

D: «*I sentrum en plass. Dopa*»

Mor: «*Klarar du å komme deg ut der i frå? Er det folk som er ustabile der?*»

D: «*Nei, ikkje enda*»

D: «*Snart*»

D: «*Ringe når eg ute*»

D har forklart at mens hun var på toalettet kom B inn og hun følte at han ville sjekke hva hun gjorde. Da hun kom ut fra toalettet lette hun etter klærne sine. B og A ville ikke at hun skulle kle på seg. A holdt trusa hennes og hun måtte bruke makt for å få den fra han. Hun følte at hun ble holdt igjen. Hun brukte lang tid på å kle på seg for hun ville ikke virke stressa.

Da hun dro fra campingvogna ga hun A og B en klem og spilte interessert for ikke å vise dem at det var ubehagelig for henne. B ga henne to tabletter og sa at hun skulle ta dem før hun la seg fordi dopet kunne gjøre henne litt urolig.

Etter at D hadde kommet ut av campingvogna sendte hun melding til moren sin og de snakket deretter sammen på telefon. Hun kom til en bensinstasjon hvor hun ble hentet av moren. Før moren kom, møtte D en bekjent, H. H har forklart at D kom bort til han og ba han se på øynene hennes.

Moren, I, har forklart at da hun så datteren på bensinstasjonen, sto datteren på en merkelig måte, med bena ut, som om hun hadde vondt. I så at datteren hadde grått og hun så svært medtatt og redd ut. Da I spurte hvor hun hadde vært, begynte hun og gråte og ble så redd at moren lot være å stille flere spørsmål. Da de kom tilbake til leiligheten gikk D inn på badet. Hun gikk rett bort til speilet og ble veldig redd når hun så øynene sine. D begynte deretter å fortelle bruddstykker av hva som hadde hendt. Hun spurte I om hun kunne se at hun var helt tilgriset på ansiktet, halsen og brystet. I ringte deretter til politiet. Politiet kom til leiligheten og gjennomførte avhør av D.

Tiltalebeslutningen post I

Lagmannsretten finner at det ikke er bevist utover enhver rimelig tvil at det foregikk noen seksuell omgang mellom A og D i «Z». Det foreligger ingen andre bevis enn Ds forklaring og denne er heller ikke helt klar. På spørsmål fra aktor ga hun uttrykk for at hun var «*ganske sikker*» på at det hadde skjedd en seksuell handling.

A har forklart at han var veldig full da de var på nachspiel i «Z» og at han ikke husker så mye av hva som skjedde der. Han husker ikke at han eller D inntok MDMA. Han kan heller ikke huske å ha gitt henne et glass vann. A benekter at han har hatt seksuell omgang med D i «Z». Selv om han ikke husker så mye, mener han at han ikke ville hatt seksuell omgang med noen som ikke ville det eller var ute av stand til å motsette seg det.

B har forklart at A og D satt på senga nede i «Z» i forbindelse med at de skulle dra derfra. Av hans forklaring til politiet framgår det at B så at A og D lå nær hverandre på senga og koste. Under ankeforhandlingen forklarte B at han ryddet sammen tingene sine mens A og D var i senga. Det var ingen seksuell aktivitet mellom dem når han så dem. Mens A og D var i senga, tror B at han kan ha vært oppe i i andre etasjen for å hente ting og si «ha det» til de andre festdeltakerne. Han anslo at han kan ha vært borte i fem til ti minutter.

En av de andre beboerne i «Z», J, har forklart at han lå og sov i senga hvor A og D skal ha vært. Han var veldig beruset, men mener at han ville ha våknet dersom det hadde foregått seksuell aktivitet i senga.

Heller ikke C, eller noen av de andre deltakerne på nachspielet som forklarte seg under ankeforhandlingen, husker at de har sett at A og D har vært nakne eller at de har hatt seksuell omgang i «Z».

Lagmannsretten kan ikke utelukke at D forveksler minnet om seksuell omgang med A i «Z» med det som foregikk i campingvogna senere på kvelden.

A frifinnes derfor for denne posten.

Tiltalebeslutningen post II

Basert på de tiltaltes og Ds forklaringer finner lagmannsretten det bevist utover enhver rimelig tvil at A, B og C hadde samleie med D. Alle de tre gjennomførte vaginale samleier med D.

Lagmannsretten finner det videre bevist utover enhver rimelig tvil at D har hatt B sin penis i munnen. I tillegg til B og Ds forklaring, framkommer det av et bilde at D har en penis i munnen.

Ved vurderingen av om D var i en slik tilstand at hun var ute av stand til å motsette seg de seksuelle handlingene og om de tiltalte har utvist nødvendig subjektiv skyld, har lagmannsretten delt seg i et flertall og et mindretall.

Lagmannsrettens flertall, lagdommerne Minsaas og Sogn, ekstraordinær lagdommer Kveli og meddommer Bjerke finner det bevist utover enhver rimelig tvil at D var så ruset på alkohol og narkotika at hun ikke var i stand til å motsette seg de seksuelle handlingene. Flertallet er ikke tilstrekkelig til domfellelse, men siden flertallets syn vil bli lagt til grunn for vurderingen av kravet om oppreisning, er det nødvendig å redegjøre relativt utførlig for flertallets syn.

Flertallet legger til grunn at det for domfellelse etter straffeloven § 192 første ledd bokstav b ikke kreves at alle kroppsfunksjoner er satt ut av spill. Også situasjoner hvor fornærmedes psykiske evne til motstand er borte omfattes av bestemmelsen, jf. Rt-1993-963.

Flertallet har lagt vekt på analyseresultatet av blod- og urinprøve tatt av D henholdsvis kl. 1615 og kl. 1645 23. mars 2014. Det er påvist 1,1 micromol MDMA per liter i blodet og det er påvist MDMA, MDA og benzoylecgonin i urinen. Benzoylecgonin er et nedbrytningsprodukt av kokain. Det er ikke påvist alkohol verken i blod eller urin.

D har forklart at hun forut for inntaket av MDMA var litt brisen, men ikke overstadig beruset. Hun husker ikke at hun har inntatt noe annet stoff enn den ene kapslen med MDMA. Hun vet ikke hvordan hun har fått i seg kokain.

For vurderingen av skyldspørsmålet er det ikke nødvendig å ta stilling til hvordan D har fått i seg stoffet. Det avgjørende er om inntaket førte til en tilstand hvor hun var bevisstløs eller på annen måte ute av stand til å motsette seg seksuelle handlinger.

Overlege Marianne Arnestad ved Folkehelseinstituttet har forklart at den mengden MDMA som ble funnet i Ds blod, viser at hun må ha inntatt en vesentlig større mengde MDMA enn 125 mg. Det framgår av overlege Arnestads sakkyndige rapport av 4. juni 2014 at det ikke er en lineær sammenheng mellom konsentrasjonen av MDMA i blodet og inntatt dose. Estimering av dosen er derfor beheftet med usikkerhet. Det er gjennom forsøk vist at små økninger i inntatt dose kan gi en disproporsjonal økning i konsentrasjonen. Overlege Arnestad har derfor lagt til grunn at inntatt dose må ha vært 250 mg eller høyere.

Den rettsmedisinske kommisjon har ikke hatt merknader til denne delen av overlege Arnestads rapport.

Under ankeforhandlingen forklarte overlege Arnestad at dersom hun skulle lagt til grunn at det var en lineær sammenheng mellom konsentrasjonen i blodet og inntatt dose, slik det vanligvis er ved inntak av andre typer narkotika, ville hun lagt til grunn at inntatt dose var vesentlig høyere enn 250 mg. Siden det finnes en studie som kan tyde på at det ikke er en slik lineær sammenheng ved inntak av MDMA, har hun lagt til grunn det gunstigste anslaget for de tiltalte.

Flertallet finner det på denne bakgrunn bevist utover enhver rimelig tvil at den mengden MDMA D fikk i seg var minst 250 mg, at en vanlig rusdose er på 100 til 200 mg og at den dosen D fikk i seg kunne medført alvorlig forgiftning og død. I tillegg til den sakkyndige erklæringen fra overlege Arnestad, har flertallet lagt vekt på Ds beskrivelse av hvordan hun oppfattet sin egen tilstand.

Flertallet finner det videre bevist utover enhver rimelig tvil at den mengden narkotika D hadde i kroppen medførte en tilstand hvor hun ikke var i stand til å motsette seg de seksuelle handlingene som ble begått i campingvogna. Flertallet har lagt vekt på den sakkyndiges forklaring om at selv

om MDMA normalt virker stimulerende, kan inntak av en stor mengde og i kombinasjon med alkohol føre til den tilstanden som D har beskrevet.

I tillegg til Ds forklaring, har flertallet lagt vekt på taxisjåfør Gs forklaring om hvordan han oppfattet D da hun ble båret ut og inn av taxien.

Under ankeforhandlingen husket G lite fra drosjeturen. Deler av hans forklaring til politiet dagen etter ble derfor lest opp og G bekreftet det som ble lest opp. I politiavhøret forklarte han at «*jenta hadde absolutt ingen kontakt med livet*». Hun klarte ikke å gjøre noe selv og en av mennene måtte hjelpe henne. Hun klarte ikke å gå selv, øynene hennes var åpne, men hun så bare rett opp. G mener å ha hørt stemmen hennes, men at det bare var babling. Hun satt på fanget til en av mennene under turen, med bena på hver sin side av fanget hans og med ansiktet vendt mot han. Da turen var over, bar mannen jenta ut på samme måte som hun satt på fanget hans, ved at han løftet henne litt opp. Det er lagt fram et bilde hvor også dette er rekonstruert. Bildet viser at fornærmede blir båret ved at hun blir holdt under lårene, med kroppen vendt mot han som bærer og med hode hvilende på skulderen hans. Flertallet finner ikke at det forhold at G forklarte seg til politiet uten tolk, innebærer at hans forklaring ikke kan legges til grunn. Under ankeforhandlingen ga han uttrykk for at det han har forklart til politiet var riktig og at han ikke hadde opplevd språkproblemer under avhøret.

Etter flertallets syn er det framlagte bildet, som viser at D har en penis i munnen, ikke egnet til å reise tvil om skyldspørsmålet. At hun har øynene åpne på bildet, innebærer ikke etter flertallets syn at hun ikke har vært i en tilstand hvor hun var ute av stand til å motsette seg seksuelle handlinger. Flertallet viser til at taxisjåfør G også har forklart at D hadde øynene åpne, men at hun bare så rett opp. Til tross for at hun hadde øynene åpne, beskrev G henne slik at hun hadde «*absolutt ingen kontakt med livet*». Etter flertallets syn er heller ikke det forhold at D på bildet har hånda rundt penis, egnet til å skape tvil om at hun var ute av stand til å motsette seg handlingen.

Flertallet kan heller ikke se at det forhold at det er blitt sendt en snapchat til og fra Ds telefon mens hun var i campingvogna, skaper tvil om hennes tilstand. Innholdet i snapchaten er ikke dokumentert, og etter flertallets syn kan Ds tilstand ha vært av en slik karakter at hun ikke var ute av stand til å motsette seg de seksuelle handlingene selv om ikke alle kroppsfunksjoner var fullstendig lammet hele tiden.

Etter flertallets syn framstår de tiltaltes forklaringer om at D selv ønsket og tok initiativet til gjentatte samleier med alle de tre tiltale over et lengre tidsrom som oppkonstruerte og usannsynlige. Etter flertallets syn må det derfor ses bort fra de tiltaltes forklaringer.

Flertallet finner Ds forklaring om at hun ikke ønsket seksuell omgang med de tiltalte, men at hun var ute av stand til å motsette seg dette, som troverdig. Hennes tekstmeldinger til moren, morens forklaring om hvordan D framsto og hva hun fortalte på morgenen underbygger Ds forklaring.

Flertallet har også lagt vekt på de omfattende og langvarige skadevirkningene D har fått etter hendelsen. D har fått diagnosen PTSD både av Æ psykiatrisenter og av Lovisenberg diakonale sykehus. PTSD er en lidelse som forårsakes av alvorlige hendelser, for eksempel voldtekt eller ulykker.

Psykologspesialist Grethe Holstad behandlet D i perioden 21. august til 24. november 2014. Hun har forklart at D hadde mye angst, fikk stadig flashbacks, hadde søvnproblemer, spenninger i kroppen og dissosiasjoner. Hun forklarte at Ds funksjonsnivå ble stadig dårligere i denne perioden. I følge psykologspesialist Holstad er det ikke uvanlig at funksjonsnivået faller når man begynner behandling av traumer. Psykologspesialist Holstad satte diagnosen alvorlig PTSD med dissosiative symptomer og depresjon med somatiske symptomer.

Ds nåværende behandler, psykologspesialist K, har gitt D diagnosen PTSD-forstyrrelse. Dette er en alvorlig lidelse som innebærer en varig endring av personligheten.

Både Holstad og K har forklart at Ds symptomer samsvarer godt med hennes forklaring om hendelsen. Psykologspesialist Holstad mener at man ikke ville sett en slik grad av funksjonssvikt dersom D bare hadde vært med på noe som hun i ettertid angrep på.

Flertallet finner det videre bevist utover enhver rimelig tvil at de tiltalte var klar over at D ikke var i stand til å motsette seg de seksuelle handlingene og at de opptrådte forsettlig. Flertallet ser bort fra at A og C har forklart at de var svært beruset den kvelden, jf. straffeloven § 45. Flertallet legger særlig vekt på at D måtte bæres ut og inn i taxien og drosjesjåfør Gs forklaring om hennes tilstand. Det var A som bar D, og han kan da ikke ha unngått å legge merke til hvilken tilstand hun var i. Flertallet finner det videre påfallende at B og C har forklart at de ikke husker hvordan D kom seg inn og ut av taxien. Dette er særlig påfallende når det gjelder B fordi han har forklart seg ganske detaljert om resten av kvelden, både før og etter taxituren. Basert på drosjesjåfør Gs forklaring om hvor B og C satt under taxituren, finner flertallet at de utvilsomt må ha sett hvordan D ble båret og hvilken tilstand hun befant seg i.

Flertallet har også lagt en viss vekt på forklaringen fra L om en hendelse ett år forut for hendelsen i vår sak. L har forklart at hun på et nachspiel, hvor også A var til stede, opplevde at B helte et pulver i drinken hennes. L har ingen tilknytning til noen av partene i vår sak og flertallet finner ingen grunn til å tvile på hennes forklaring.

Hendelsen har visse likhetstrekk med vår sak, selv om D frivillig inntok narkotikaen som B tilbød henne. Som redegjort for ovenfor, mener flertallet at D har fått i seg vesentlig mer enn den mengden B har forklart at han ga henne. Det er ikke avgjørende for skyldspørsmålet hvordan D fikk i seg narkotikaen fordi selvforskyldt rus ikke gir offeret mindre vern mot overgrep i strafferettslig forstand. Flertallet vil likevel bemerke at det er et moment i helhetsvurderingen at det er svært sannsynlig at det er B som har forårsaket Ds høye ruspåvirkning.

Endelig finner flertallet det bevist utover enhver rimelig tvil at de tre tiltalte begikk overgrepene mot D i fellesskap, jf. straffeloven § 192 tredje ledd bokstav a og at forsettet også omfatter dette.

Lagmannsrettens mindretall, meddommerne Christiansen, Eriksen og Skaanes, finner det ikke nødvendig å ta stilling om D var ute av stand til å motsette seg de seksuelle overgrepene. Mindretallet finner det ikke bevist utover enhver rimelig tvil at de tiltalte forsto at D var i en slik tilstand at hun ikke kunne motsette seg de seksuelle handlingene. Mindretallet har vurdert de tiltalte som om de var edru, jf. straffeloven § 45.

Mindretallet viser til at det for domfellelse etter straffeloven § 192 første ledd bokstav b kreves at fornærmede er bevisstløs eller ute av stand til å motsette seg handlingen. Det er ikke tilstrekkelig at hennes motstandsevne eller dømmekraft er redusert.

Mindretallet finner det ikke tilstrekkelig bevist at D opptrådte på en slik måte at de tiltalte hadde grunn til å tro at hun var ute av stand til å motsette seg de seksuelle handlingene. Fornærmede har åpenbart opptrådt aktivt i forbindelse med de seksuelle handlingene, jf. blant annet de framlagt bildene. Videre har hun vært i stand til telefonisk kontakt med andre i tidsrommet hvor de seksuelle handlingene har funnet sted. Det forhold at hun ble båret ut og inn av taxien, er etter mindretallets syn ikke tilstrekkelig for at de tiltalte skulle forstå hvilken tilstand hun var i.

Mindretallet har også lagt vekt på at da moren til D ville kontakte politiet sa D at hun ville gjøre det selv senere.

Flertallet består av fire stemmer og er ikke tilstrekkelig for domfellelse, jf. straffeprosessloven § 35 første ledd. De tiltalte frifinnes derfor for post II.

Straffutmåling

De tiltalte frifinnes for post I og II i tiltalebeslutningen. Det er ikke anket over skyldspørsmålet for postene III og IV og det skal derfor utmåles en straff for disse forholdene.

For A skal det utmåles en straff for erverv av 4,5 gram hasj samt bruk av MDMA og hasj. Tingretten har ansett disse forholdene som et bøteforhold, noe lagmannsretten er enig i. Ved utmåling av botens størrelse har lagmannsretten lagt til grunn at A har en årsinntekt på 750 000 kroner, ingen formue og forsørgeransvar for et barn. Lagmannsretten har videre tatt i betraktning at A umiddelbart erkjente forholdene i politiavhør og at det nå har tatt svært lang tid siden forholdene ble begått uten at dette kan lastes A. Lagmannsretten har sett hen til Høyesteretts uttalelser i Rt-

2009-1551 og kommet til at boten passende kan settes til 3 000 kroner, subsidiært fengsel i seks dager. Fradraget for utholdt varetekt utgjør, ved en eventuell soning av den subsidiære fengselsstraffen, fem dager, jf. straffeloven § 60 første ledd. Straffeloven § 63 er gitt anvendelse.

For C skal det utmåles en straff for bruk av MDMA og hasj. Tingretten har lagt til grunn at forholdet kvalifiserer til en bøtStraff. Lagmannsretten er enig i dette utgangspunktet. Ved utmålingen av botens størrelse har lagmannsretten lagt til grunn at C har en årsinntekt på 350 000 kroner, ingen formue og ingen forsørgelsesbyrde. Lagmannsretten har videre tatt i betraktning at C erkjente forholdet umiddelbart og at det nå har tatt lang tid fra forholdet ble begått uten at dette kan lastes C. Lagmannsretten har kommet til at boten passende kan settes til 2 000 kroner, subsidiært fengsel i fem dager. Fradraget for utholdt varetekt utgjør, ved en eventuell soning av den subsidiære fengselsstraffen, fem dager, jf. straffeloven § 60 første ledd.

For B skal det utmåles en straff for oppbevaring av til sammen 2,1 gram MDMA, 2,5 gram hasj, 62,93 gram marihuana, 1 sopp inneholdende det narkotiske virkestoffet psilocybin, psilocin og THC, 2 vivaltabletter inneholdende det narkotiske virkestoffet diazepam og 1 tablett inneholdende det narkotiske virkestoffet zolpidem. I tillegg skal straffutmålingen omfatte at han har gitt bort MDMA og to vivaltabletter inneholdende det narkotiske virkestoffet diazepam samt egen bruk av MDMA og hasj.

Tingretten har ansett disse forholdene som bøteforhold. Etter lagmannsrettens syn kvalifiserer forholdet til en fengselsstraff. Lagmannsretten er enig med aktor i at forholdet befinner seg i grenseland mellom betinget og ubetinget fengselsstraff, jf. Rt-1995-1733. Tatt i betraktning at B erkjente forholdene umiddelbart og at det har gått lang tid siden forholdene ble begått, har lagmannsretten kommet til at det bør idømmes en betinget fengselsstraff, som passende kan settes til 21 dager og med en prøvetid på to år, jf. straffeloven §§ 52 til 54. Ved en fengselsstraff av en slik lengde, mener lagmannsretten at det er mer hensiktsmessig å gjøre straffen betinget enn å gjøre fradrag i den utmålte fengselsstraffens lengde som kompensasjon for den lange saksbehandlingstiden. Ved en eventuell soning av straffen utgjør fradraget for utholdt varetekt fem dager, jf. straffeloven § 60 første ledd.

Inndragning

Flertallet finner det bevist at B sin mobiltelefon ble brukt ved en straffbar handling, jf. straffeloven § 35 annet ledd og at inndragning er nødvendig av hensyn til formålet med straffebestemmelsen. Flertallet har særlig lagt vekt den belastningen faren for spredning av bildene tatt med mobiltelefonen innebærer for D. Flertallet har derfor kommet til at mobiltelefonen skal inndras.

Ved inndragning er det tilstrekkelig med simpelt flertall, jf. straffeprosessloven § 35 annet ledd. Flertallets syn legges derfor til grunn for vurderingen av inndragningskravet.

Oppreisning

Det følger av skadeserstatningsloven § 3-5 første ledd bokstav b, jf. § 3-3 at den som har voldt skade på person eller tilføyd krenkelse eller annen mislig adferd nevnt i straffeloven av 2005 § 291, som tilsvarende straffeloven av 1902 § 192, kan pålegges å betale den fornærmede oppreisning for *«den voldt tort og smerte og for annen krenking eller skade av ikke-økonomisk art»*.

Ved vurderingen av om vilkårene for oppreisning er til stede har lagmannsretten delt seg i det samme flertallet og mindretallet som for skyldspørsmålet. Ved avgjørelsen av kravet om oppreisning er det tilstrekkelig med simpelt flertall og flertallets syn legges derfor til grunn på dette punktet.

Flertallet, lagdommerne Minsaas og Sogn, ekstraordinær lagdommer Kveli og meddommer Bjerke, har kommet til at vilkårene for å pålegge alle de tiltalte å betale oppreisning til D er tilstede. Det vises til redegjørelsen ovenfor for flertallets syn på skyldspørsmålet.

Når det gjelder tiltalen post I finner flertallet at det heller ikke i relasjon til spørsmålet om oppreisning er tilstrekkelig bevist at A gjennomførte samleie med D i «Z». Flertallet har tatt i betraktning at det ved vurderingen av vilkårene for oppreisning, er tilstrekkelig med kvalifisert

sannsynlighetsovervekt. Etter flertallets syn har imidlertid handlingen beskrevet i tiltalen post I ikke noen vesentlig betydning, verken for vurderingen av om D skal tilkjennes oppreisning eller utmålingen av oppreisningens størrelse.

Det følger av rettspraksis at oppreisning normalt skal tilkjennes ved voldtekt dersom fornærmede krever det. Flertallet finner det klart at D skal tilkjennes oppreisning.

Selv om tingretten la til grunn at det fant sted ytterligere et overgrep i «Z», beskrevet i tiltalen post I, finner flertallet at tingrettens utmåling av oppreisningen bør bli stående.

Bistandsadvokaten har gjort gjeldende at de tiltalte bør idømmes et solidaransvar, jf. skadeserstatningsloven § 5-3 nr. 1. Flertallet er enig i at det bør idømmes et solidaransvar. Selv om graden av skyld muligens kan variere noe mellom de tiltalte, må de i hovedsak anses for å ha utført overgrepene i fellesskap og Ds skader kan neppe differensieres mellom overgrepene utført av hver enkelt av de tiltalte. Flertallet viser til Rt-2008-65 hvor de tiltalte i et sammenlignbart tilfelle ble pålagt solidarisk ansvar for oppreisningen.

Ved utmåling av oppreisning for voldtekt har Høyesterett lagt til grunn en normert sats på 150 000 kroner, som normalt bare skal fravikes dersom det foreligger særlige grunner, jf. blant annet Rt-2011-743 (19). Høyesterett har imidlertid uttalt at det ikke er naturlig å oppstille et normert beløp ved gruppevoldtekter, jf. Rt-2008-65 (56).

Ved den konkrete utmålingen har flertallet lagt vekt på at det er tale om gjentatte overgrep, begått over tid og av tre personer. Flertallet har videre lagt vekt på de betydelige skadevirkningene overgrepene har hatt for D. Som redegjort for ovenfor, har hun fått diagnosen PTSD-forstyrrelse, noe som innebærer en varig endring av hennes personlighet. Hun har fortsatt sterke symptomer i form av blant annet angst og søvnproblemer og har fortsatt ikke vært i stand til å ta opp skolegang. Skadene har dermed ført til en betydelig begrensning i hennes livsutfoldelse.

Mindretallet, meddommerne Christiansen, Eriksen og Skaanes, har tatt i betraktning at det kreves en lavere grad av sannsynlighet for å pålegge de tiltalte å betale oppreisning enn ved den strafferettslige vurderingen av saken. Mindretallet har videre tatt i betraktning at det er tilstrekkelig med grov uaktsomhet. Mindretallet finner likevel at det ikke er ført tilstrekkelig bevis for at de tiltalte har utvist nødvendig grad av skyld vedrørende Ds tilstand på tidspunktet for hendelsen. Mindretallet har derfor kommet til at de tiltalte også skal frifinnes for kravet om oppreisning.

Saksomkostninger

Anken har ikke gått de tiltalte i mot. Saksomkostninger idømmes derfor ikke, jf. straffeprosessloven § 436 annet ledd.

Dommen er avsagt med de dissenser det er redegjort for ovenfor.

På grunn av sakens omfang er dom ikke avsagt innen lovens frist, jf. straffeprosessloven § 43 tredje ledd.

Domsslutning

- 1. A, født 0.0.1982, frifinnes for tiltalebeslutningen post I og II.*
- 2. C, født 0.0.1986, og B, født 0.0.1982, frifinnes for tiltalebeslutningen post II.*
- 3. Straffen for de forholdene som er rettskraftig avgjort ved tingrettens dom fastsettes for A til en bot på 3 000 - tretusen - kroner, subsidiært fengsel i 6 - seks - dager. Ved soning av den subsidiære fengselsstraffen skal det gjøres fradrag på 5 - fem - dager for utholdt varetekt.*
- 4. Straffen for det forholdet som er rettskraftig avgjort ved tingrettens dom fastsettes for C til en bot på 2 000 - totusen - kroner, subsidiært fengsel i 5 - fem - dager. Ved soning av den subsidiære fengselsstraffen skal det gjøres fradrag på 5 - fem - dager for utholdt varetekt.*
- 5. Straffen for de forholdene som er rettskraftig avgjort ved tingrettens dom fastsettes for B til fengsel i 21 - enogtjue - dager som gjøres betinget med en prøvetid på 2 - to - år. Ved soning av fengselsstraffen skal det gjøres fradrag på 5 - fem - dager for utholdt varetekt.*

- 6. B dømmes til å tåle inndragning av en Iphone 4-mobiltelefon.*
- 7. Anken over domsslutningen punkt 5 i tingrettens dom forkastes.*
- 8. Saksomkostninger idømmes ikke.*